

..... **DEN**

ULTIMATIVE

VEJLEDNING

>> til en god <<

PENSIONSTILVÆRELSE

FISHER INVESTMENTS NORDEN®

Fisher Investments Norden, filial af Fisher Investments Luxembourg, Sàrl er det navn, som Fisher Investments Luxembourg, Sàrl driver virksomhed under i Danmark ("Fisher Investments Norden"). Fisher Investments Norden er registreret hos det danske finanstilsyn og i det danske selskabsregister, Erhvervsstyrelsen, under CVR-nr. 41000643. Selskabets hjemstedsadresse er: København Ørestad Winghouse, Ørestads Boulevard 73, 2300 København S, Danmark. Den danske filial af Fisher Investments Luxembourg, Sàrl, Fisher Investments Norden, reguleres af det luxembourgske finanstilsyn, Commission de Surveillance du Secteur Financier (CSSF), med meddelelse til det danske finanstilsyn, Finanstilsynet.

Fisher Investments Luxembourg, Sàrl er et anpartsselskab, som er registreret i Luxembourg (selskabsregistreringsnr. B228486) og som også driver virksomhed under navnet Fisher Investments Europe ("Fisher Investments Europe"). Fisher Investments Europe reguleres af CSSF. Fisher Investments Europes hjemstedsadresse er: K2 Building, Forte 1, 2a rue Albert Borschette, Third Floor L-1246 Luxembourg. Fisher Investments Norden og selskabets tilknyttede repræsentanter afholder møder med kvalificerede private investorer, der er interesserede i at høre mere om Fisher Investments Europes diskretionære investeringsforvaltningstjenester.

Fisher Investments Europe uddelegerer visse aspekter af den daglige investeringsrådgivning, porteføljeforvaltning og handelsfunktionerne til de tilknyttede virksomheder. Dette gælder især udarbejdelse af rapporter om investeringers egnethed, der til dels udarbejdes af Fisher Investments Europe Limited, som driver virksomhed under navnet Fisher Investments UK ("Fisher Investments UK"), og de daglige beslutninger, der træffes i forbindelse med porteføljestrategien, som varetages af Fisher Asset Management, LLC, der driver virksomhed under navnet Fisher Investments ("Fisher Investments"). Selskabets handelsfunktioner kan udføres af Fisher Investments Europe, Fisher Investments UK eller andre tilknyttede virksomheder.

Fisher Investments er moderselskabet for Fisher Investments Europe og Fisher Investments UK og er stiftet i USA (Delaware Secretary of State-nr. 3936233) og reguleres af den amerikanske tilsynsmyndighed SEC (Securities and Exchange Commission) (SEC-nummer 801-29362). Fisher Investments UK er godkendt og reguleres af den britiske tilsynsmyndighed FCA (Financial Conduct Authority) (FCA-nummer 191609).

Den beskyttelse, der ligger i de luxembourgske tilsynsordninger, herunder loven af 18. december 2015 og Système d'indemnisation des investisseurs Luxembourg ("SIIL"), gælder for Fisher Investments Europes aktiviteter. Hvis en kunde har et gyldigt krav mod Fisher Investments Europe, og Fisher Investments Europe ikke er i stand til at opfylde sine forpligtelser på grund af sine finansielle omstændigheder, kan SIIL refundere kunden for kravets fulde beløb op til 20.000 EUR. Kunder kan kontakte Fisher Investments Europe eller SIIL med henblik på at få flere oplysninger om betingelserne for en sådan kompensation. Dog gælder en sådan beskyttelse ikke, hvad angår tjenester, der udbydes af Fisher Investments UK, Fisher Investments eller en depositar eller bank, der er beliggende uden for Luxembourg, eller hvor en kundes aktiver er investeret i fonde eller ETF'er, der ikke er hjemmehørende i Luxembourg.

Dette dokument udgør Fisher Investments Nordens og Fisher Investments Europes generelle holdninger og skal ikke betragtes som værende personlig investerings- eller skatterådgivning. Ej heller afspejler det kundens resultater. Der gives ikke nogen garanti for, at Fisher Investments Norden eller Fisher Investments Europe fortsat vil have disse holdninger, og de kan til enhver tid ændre sig på baggrund af nye oplysninger, nye analyser eller nye overvejelser. Der er intet i dette dokument, som udgør en anbefaling eller estimat om markedsforholdene. Dette dokument er alene vejledende. De aktuelle og fremtidige markeder kan afvige markant fra det heri angivne. Der er endvidere ingen garanti for, at antagelserne anført i illustrationerne heri, er nøjagtige.

Investerings i de finansielle markeder indebærer risiko for tab, og der er ingen garanti for, at den investerede kapital betales tilbage, hverken helt eller delvist. Tidligere resultater er ingen garanti for og giver ingen pålidelig indikation om fremtidige resultater. Værdien af investeringerne og deres afkast vil svinge i takt med udviklingen på de globale finansielle markeder og i de internationale valutakurser.

Ikke alle tidligere estimer var lige præcise, og det samme gælder fremtidige estimer. Vi garanterer ikke, at investeringsafkastet fra en given strategi eller allokering er bedre end afkastet fra en anden strategi eller allokering.

Dette dokument er godkendt og kommunikeret af Fisher Investments Norden og Fisher Investments Europe.

Den ultimative vejledning til en god
pensionstilværelse

Hvad er dine mål med pensionstilværelsen?

Hvad er planen for din pensionstilværelse? At opfylde en passion du har haft hele livet? Rejser? Mere tid med børnebørnene? Arbejde videre på nedsat tid?

Det er vores erfaring, at vores kunder har meget forskellige ønsker til deres pensionisttilværelse. Men økonomisk har vi erfaret, at de fleste ønsker at nå et eller flere af følgende mål. Så før du fokuserer på noget som helst andet, er det vigtigt, at du fastlægger dine mål.

Undgå at løbe tør for penge?

For mange er dette det vigtigste mål - og samtidig det som frygtes mest ved at gå på pension. Tanken om at bede sine børn om hjælp eller være nødsaget til at arbejde i løbet af sin pensionisttilværelse er skræmmende for mange nuværende og kommende pensionister. Mange tror, at nøglen til at opfylde dette mål er investeringer med meget lav volatilitet, eksempelvis fastforrentede statsobligationer, men som vi påviser nedenfor, er det ikke altid tilfældet.

Samme eller bedre livsstil?

De fleste har arbejdet hårdt for deres pensionisttilværelse og ønsker at nyde den. Det er et mål for mange af vores kunder at opretholde eller forbedre deres livsstil i løbet af pensionisttilværelsen. Nøglen til dette er at opretholde eller øge sin købekraft over tid. Det kræver afkast for at kunne modvirke den negative inflationseffekt.

Større formue?

Nogle mennesker har let ved at nyde livet som pensionist uden at tænke på, om de har penge nok. For disse mennesker er målet ofte en formueforøgelse på længere sigt såsom arv til børn og børnebørn - eller til et velgørende formål. De fleste med sådanne mål vælger en vækstfokuseret investeringsstrategi.

Bruge det hele?

Det er ikke et typisk mål, men nogle mennesker ønsker at bruge alle deres penge, før de dør, hvilket ofte er risikabelt. Man kan ikke vide, hvor længe pensionistlivet varer, og følger du denne strategi, risikerer du at løbe tør for penge, hurtigere end du regner med.

Hvad koster det at gå på pension?

Når du har fastlagt dine mål for pensionstilværelsen, kan du begynde at beregne, hvor mange penge du skal bruge. Der er fire forhold, du skal overveje: ikke-diskretionært forbrug, diskretionært forbrug, inflation og din investeringshorisont i henhold til din forventede levealder.

Ikke-diskretionært forbrug

Dette forbrug har du stort set ingen kontrol over. Der kan være lidt fleksibilitet, men i det store hele kan du ikke undgå disse udgifter.

1. Leveomkostninger:

Hvad er dine daglige leveomkostninger? Her skal du tænke på alt lige fra indkøb og benzin samt varme og el. Hvis du ikke planlægger at flytte, når du bliver pensionist, har du formentlig allerede en god fornemmelse af, hvor meget det er.

2. Gæld:

Gæld omfatter kreditkort, realkredit- og øvrige lån. Alt, hvad du skylder, skal opgøres i beregningen af dine udgifter. Årsagen er, at du skal fortsætte med at betale af på hovedstolen samt løbende betale renter.

3. Skatter:

Selvom du som pensionist ofte betaler lavere skat, så tager staten stadig sin del. Det kan betale sig at lægge penge til side til at betale skat sidst på året.

Diskretionært forbrug

Når du har dækket dine daglige udgifter, kan du opgøre dit diskretionære forbrug. Det diskretionære forbrug afhænger af din personlige situation. Du opfatter muligvis din tv-pakke som diskretionær, hvorimod du opfatter ferie som en ikke-diskretionær udgift. Det er blot et eksempel, men meningen er, at hvis du har en hobby eller et forbrug, som du ikke kan forestille dig at leve uden, så skal du tage det med i opgørelsen af dine ikke-diskretionære udgifter. Her er en liste over almindelige diskretionære udgifter i en pensionists budget:

1. Rejser:

Mange mennesker ser frem til at kunne rejse, når de går på pension. Det kan være besøg hos børnebørnene eller rejser i udlandet. Har du længe gået og drømt om en eksotisk ferie, så kunne det være et godt tidspunkt at budgettere allerede nu.

2. Hobbies:

Pensionisttilværelsen er et godt tidspunkt til at kaste sig over nye eller gamle hobbies. Kunne du for eksempel tænke dig at prøve golf eller sejlads? Der findes næsten ingen gratis hobbies, uanset hvor små de er.

3. Luksus:

Dette afhænger til dels af dit budget, samt af hvordan du personligt definerer luksus. Men uanset om du elsker en god flaske vin eller blot holder af at gå ud og drikke kaffe med venner ofte, så er dette nogle forhold, som skal beregnes med i dit budget.

4. Børn og børnebørn:

For mange indeholder denne sidste kategori elementer af de ovenstående afsnit. Din familie kan gøre det nødvendigt at rejse og købe luksus, og måske er det netop din favorit-hobby.

Har du brug for et større budget til at kunne fokusere på børn og børnebørn, når du går på pension, så skal du overveje, hvor meget likviditet du skal bruge for at realisere det.

Inflation

Inflation kommer snigende. Den reducerer din købekraft over tid og underminerer værdien af din opsparing og dit investeringsafkast. Man kan risikere at fejlvurdere, hvor stor effekt inflationen kan have. Siden 1925 har inflationen i gennemsnit været ca. 3,8 % p.a.* Hvis den gennemsnitlige inflation fortsætter fremover, vil årlige leveomkostninger på kr. 500.000 i dag stige til ca. kr. 1.000.000 om 20 år og svare til ca. kr. 1.500.000 om 30 år for, at man kan opretholde samme købekraft.

Tidshorisont

Din tidshorisont er en afgørende faktor for dine samlede pensionsudgifter og måske en af de mest oversete faktorer blandt mange pensionister i dag. Vi lever længere, end vi forventer. Din tidshorisont kan svare til din forventede levealder, en yngre ægtefælles forventede levealder eller en længere eller kortere tidshorisont alt afhængigt af dine smål.

Følgende tabel viser den samlede forventede levealder i Danmark på baggrund af nuværende alder. Vi mener, at disse forventninger måske undervurderer, hvor længe folk faktisk kommer til at leve i lyset af de løbende medicinske landvindinger.

Husk, at der er tale om forventninger til den gennemsnitlige levealder; det er ikke nok at planlægge ud fra et gennemsnit, for cirka halvdelen af menneskene i hver kategori forventes faktisk at leve endnu længere. Faktorer såsom nuværende helbred og arvelighed kan også føre til store udsving i den personlige, forventede levealder.

Hvad betyder det samlet set? Din investeringshorisont kan være meget længere, end du forestiller dig. Så det er en god ide at regne med et langt liv og sørge for, at du har penge nok til at opretholde din livsstil.

Gennemsnitlig forventet levealder**

Aktuel alder	Forventet levealder	Aktuel alder	Forventet levealder	Aktuel alder	Forventet levealder	Aktuel alder	Forventet levealder
51	83	61	84	71	86	81	89
52	83	62	84	72	86	82	90
53	83	63	84	73	86	83	90
54	83	64	84	74	87	84	91
55	83	65	85	75	87	85	91
56	83	66	85	76	87	86	92
57	83	67	85	77	88	87	92
58	83	68	85	78	88	88	93
59	84	69	85	79	88	89	93
60	84	70	85	80	89	90	94

Dine mål, dine leveomkostninger og din investeringshorisont er alle relevante faktorer i forhold din strategi for at opnå en tilstrækkeligt stor pensionsopsparing. Lad os nu se på et par metoder til at få den likviditet, du har brug for.

*Kilde: Global Financial Data, pr. 15/3/2023. Danmarks forbrugerprisindeks, årligt, 31/12/1925-31/12/2022, den gennemsnitlige inflation på årsbasis var 3,77 %.

**Kilde: Danmarks Statistik, 2018-2022. Forventet levealder rundet ned til nærmeste år.

Hvordan får du penge til din pensionering?

Når du har skabt dig et overblik over, hvad din pensionstilværelse kommer til at koste, kan du begynde at tænke på, hvordan du skaffer pengene til den. Vi foreslår, at du beregner hele din indkomst uden investeringer. De mest almindelige indkomstkategorier ekskl. investeringer fremgår nedenfor.

Indkomst ekskl. investeringer

1. Løn:

Har du tænkt dig at arbejde mens du er pensionist? Så skal du vurdere, hvor stor en løn du kan forvente. Du skal ikke medtage penge, som du tjener på forretningsinvesteringer eller partnerskaber. Medtag kun direkte betalinger fra din arbejdsgiver.

2. Folkepension og ATP:

Hvis du er begyndt at modtage din folkepension, er du sikkert klar over, hvor meget du kan forvente. Hvis det ikke er tilfældet endnu, bør du eventuelt finde frem til den alder, hvor du kan begynde at modtage disse udbetalinger, og hvor meget du kan forvente at få om måneden.

3. Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)

Beregn, hvor meget du har betalt i bidrag, og hvor meget du kan forvente at modtage. Er det nok til at understøtte dig på langt sigt og opretholde din livsstil?

4. Privat pension:

Tilbyder din arbejdsgiver en pensionsordning, eller betaler du bidrag til en privat ordning? Hvis det er tilfældet, bør du regelmæssigt tjekke, hvor meget du kan forvente at modtage derfra. Stiger eller falder beløbet med tiden?

5. Virksomhed og ejendom:

Hvis du beholder en andel i en virksomhed eller investeringsejendom, kan du genere indtægter udenom dine markedsinvesteringer. Når man beregner, hvor meget man kan forvente at tjene, skal man huske, at disse indtægtskilder er mere udsatte over for skiftende markedsvilkår end folkepensionen.

Beregning af dit porteføljebehov

Nu hvor du har fastlagt dine forventede udgifter og størrelsen af din indkomst ekskl. investeringer, kan du bruge følgende regneark til at lave en samlet opgørelse.

INDKOMST		% af total
Indkomst ekskl. investeringer		
Løn	kr.	%
Pension fra staten	kr.	%
Virksomhed og ejend	kr.	%
Andet	kr.	%
INDKOMST I ALT:	kr.	%

UDGIFTER		% of Total
Ikke-diskretionært forbrug		
Leveomkostninger	kr.	%
Realkredit	kr.	%
Kreditkort og lån	kr.	%
Skat	kr.	%
Ikke-diskretionær, subtotal	kr.	%

Diskretionært forbrug		
Rejser	kr.	%
Hobbyer	kr.	%
Luksus	kr.	%
Gaver til familie/velgørende formål	kr.	%
Andet	kr.	%
Diskretionær, subtotal	kr.	%

UDGIFTER I ALT: (læg subtotaler sammen)	kr.	%
--	-----	---

NETTOOPSPARING: (træk udgifter i alt fra indkomst i alt)	kr.	%
--	-----	---

Brug dine investeringer til at betale for din pensionstilværelse

Forskellen mellem din samlede indkomst og dine samlede udgifter er lig nettoopsparingen. Er den negativ (hvilket den er for mange velhavende pensionister) har du måske behov for likviditet fra din investeringsportefølje for at dække alle dine udgifter.

I resten af denne vejledning ser vi primært på, hvordan du opnår likviditet fra porteføljen til at dække dette hul. Men før vi forklarer de enkelte strategier, gennemgår vi et par vigtige principper i forhold til pension og investeringer.

Indkomst vs. likviditetsflow

Der er en central forskel mellem indkomst og likviditet. Indkomst er penge, du får, og likviditet er penge, du bruger. For eksempel anses udbytte og kuponbetalinger fra obligationer for at være indtægter, men de er ikke de eneste kilder til likviditet. Det skaber også likviditet at sælge en investering. Når du sælger en investering, opgøres forskellen mellem det, som du betalte for den og det som du får for den, som en kapitalgevinst (eller et kapitaltab). Likviditet, som hæves fra din portefølje, er ikke nødvendigvis dårligt. Det kan udgøre en vigtig del af din samlede pensionsstrategi.

Eksempel: Har du en portefølje på 3.000.000 kr. med 10 % vækst p.a. og får du en kapitalgevinst på 300.000 kr. p.a., så er det stort set det samme som en porteføljevækst på 5 % p.a. med 150.000 kr. i udbytte. Det samlede afkast (kapitalgevinst plus udbytte) er det samme før skat.

Konklusion: Når du skal betale udgifterne til din pensionstilværelse, kan det være en god ide at fokusere på din porteføljes samlede afkast og din likviditet, uanset om dette stammer fra salg af værdipapirer eller almindelig indkomst.

Men før du skaber din indkomst, skal du vælge hvilke aktiver, der skal indgå i din portefølje.

Allokering af aktiver

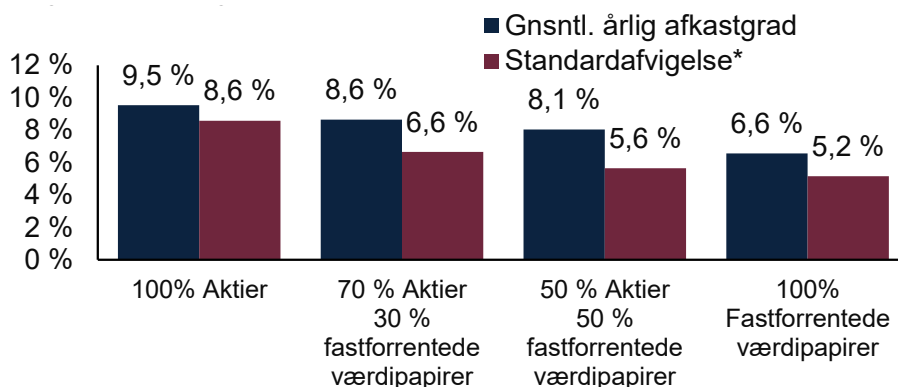
Aktivallokering udgør det største bidrag til porteføljeafkastet og bestemmer sandsynligheden for, at du får råd til den pensionering, du ønsker. Grundlæggende er aktivallokeringen det, du vælger at investere i. For de fleste kunder hos Fisher Investments Europe er det aktier eller fastforrentede værdipapirer og i sjældne tilfælde kontant indestående.

Når investorer hører, at deres aktivallokering kan være afgørende for, om de kommer til at løbe tør for penge eller om de kan leve godt, kan de have en tendens til at vælge at gå med både livrem og seler.

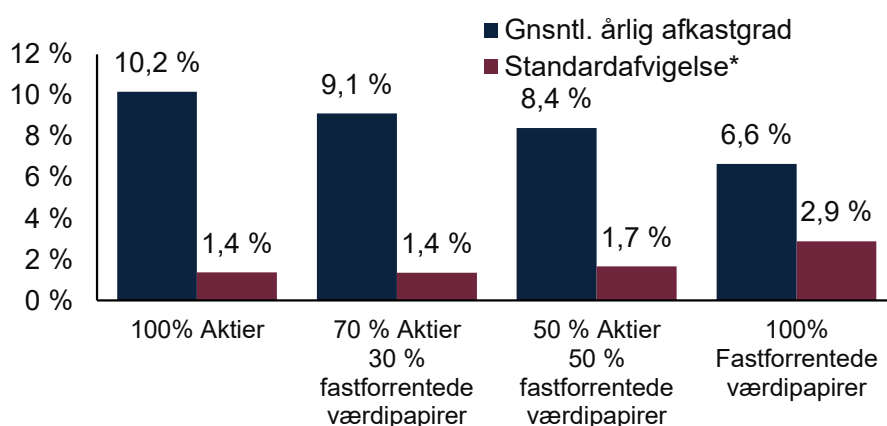
Man kan også sige, at renteindtægter fra fastforrentede obligationer er mere sikkert end aktier. Det skyldes aktiernes større, kortvarige volatilitet. Som pensionist kan man prøve at undgå volatilitet og af og til vælge obligationer, men så risikerer man at overse behovet for afkast. Som det fremgår af diagrammet nedenfor, kan en portefølje med højere obligationsandel godt være mindre volatil (standardafvigelsen), men den har så også et lavere afkast over en kort periode på fem år.**

Valg af markant lavere afkast er ikke relevant for mange pensionister, og en tidshorisont på kun fem år er urealistisk. Ser vi på en mere realistisk tidshorisont, fx 30 år, tegner der sig et andet billede.

5 års rullende perioder

30 års rullende perioder

*Standardafvigelse er graden af udsving i det historiske afkast. Risikomålet anvendes på 5- og 30-årige, annualiserede afkast i ovennævnte diagrammer.

**Kilde: Global Financial Data, pr. 19/01/2023. Afkast for 5- til 30-årige rullende perioder 31/01/1925 til 31/12/2022.

Aktieafkast baseret på Global Financial Data, Inc.'s World Return Index (Verdens afkast Indeks) og er konverteret til danske kroner. Verdens afkast indeks er baseret på Global Financial Data (GFD) udregninger af det totale afkast før 1970. Disse er estimeret fra GFD som udregner værdien af Verdens indekset før 1970 og er altså ikke officielle værdier. GFD har brugt specifikke afvejninger til at udregne det totale afkast af verdens indekset frem til 1969 samt officiel daglig data fra 1970 og frem. Baseret på indekset Global USD Total Return Government Bond Index og konverteret til DKK.

Over længere tid har aktier faktisk en volatilitet (standardafvigelse), der minder om obligationer. Det betyder, at hvis du har en længere tidshorisont og et større afkastbehov, så bør aktierne udgøre en større procentvis andel af din aktivallokering, end du tidligere har troet. Det gælder navnlig, hvis du tager hensyn til, hvor meget du hæver i løbet af din pensionisttilværelse. Du skal naturligvis også tage højde for dine personlige forhold og din holdning til risici (dvs. hvordan du har det med at tage en risiko (volatilitet)).

Hvis du fx hvert år hæver 150.000 kr. fra en portefølje på 3.000.000 kr., kommer du formentlig til at tømme den, hvis dit afkast er for lille. Du skal have et samlet afkast på 5 % p.a. for blot at opretholde saldoen, og det er uden at tage hensyn til inflationen. Er du nervøs for 'sikre' investeringer, så husk at den største risiko kan være at løbe tør for penge på grund af for lavt afkast i løbet af din investeringshorisont.

Bagefter ser vi på et andet problem, der er lige så alvorligt som et for lavt afkast - nemlig at hæve for meget.

Risikoen ved at hæve for meget

Det er en almindelig antagelse, at idet aktier historisk har givet afkast på ca. 9 % p.a. på langt sigt,* er det sikkert at hæve 9 % uden at det mindsker størrelsen af den oprindelige investering.

Det er ikke korrekt. Selvom markedsafkastet er ca. 9 % p.a. over tid, er der store variationer fra år til år.* En fejlberegning af dine hævn timer samtidig med et eventuelt markedsfald kan markant reducere muligheden for at opretholde det oprindeligt investerede beløb. Hvis fx din portefølje taber 20 % og du hæver 9 %, så skal der genvindes 37 % for at genskabe den oprindelige værdi. Når du ser på, hvor skadeligt et år med for store hævn timer kan være, bliver det klart, hvor vigtigt det er at have styr på likviditetsforventningerne og det diskretionære forbrug.

Svære beslutninger

Investering kræver, at du kan gå på kompromis og vælge mellem fx kortvarig volatilitet og større afkast. Eller du kan være nødt til at vælge mellem forskelligt diskretionært forbrug. Af og til har du måske flere forbrugsudgifter, som er vigtige for dig personligt, fx betaling af dit barnebarns privatskole eller en drømmeferie med din ægtefælle. Men for at opfylde dine investeringsmål, skal du vide, hvad der er råd til. Det er ikke en god ide at tømme din portefølje med henblik på et uvæsentligt forbrug. Det er ikke det samme som at sige, at bidrag til betaling af skole eller betaling af en ferie er urealistisk. Men det skal budgetteres realistisk i forhold til dine samlede mål, dit likviditetsbehov og dine afkastforventninger. Måske er begge dele muligt, måske kun den ene eller måske ingen af delene.

Det er nyttigt på forhånd at være ærlig overfor sig selv og andre med, hvor meget du har råd til. Når først der er en forventning om et vist forbrug, kan følelserne løbe af med dig og du kan ende med at stå med en regning, som er større end du havde regnet med. Når du hæver mere end 5 % fra din portefølje, kan du risikere markant at øge risikoen for at opbruge dine aktiver.

Nu er det tid til at kigge nærmere på, hvilke investeringer du skal have for at skabe afkast.

Kilder til investeringsafkast

Obligationer

Obligationer kan udstedes af lande, lokale myndigheder eller andre, der ønsker at låne penge af investorer.

Værdipapirerne fungerer som et lån. Som investor låner du låntageren (fx en virksomhed eller staten) penge til en bestemt rente i en bestemt periode. Ved slutningen af den angivne periode betaler låntageren (hvis alt går godt) dig de penge tilbage, du har investeret. Du kan også sælge obligationen på det åbne marked før udløbsdatoen.

Der findes forskellige og mere komplicerede typer af værdipapirer såsom opsigelige, nulrente- og omsættelige papirer. De kan være relevante for din strategi, men at kende til dem er ikke nødvendigt for at forstå det grundlæggende i at bruge obligationer til at skabe indkomst.

Antager vi, at udstederen ikke misligholder aftalen, er dit afkast forudsigeligt, og hvis du beholder investeringen til udløbsdatoen, får du de penge tilbage, du har investeret.

Visse obligationer har lav risiko for at blive misligholdt. Typisk gælder det, at jo lavere risikoen er for misligholdelse, jo lavere rente får du. Men der er stor forskel mellem obligationernes kreditkvalitet og dermed deres rente.

For mange investorer er det attraktivt med lavere volatilitet forbundet med obligationer, og det mere forudsigelige afkast kan være en fordel, hvis du følger en klar og konsekvent, tidsafhængig likviditetsstrategi. Men den lavere volatilitet ved obligationerne kan give et lavere afkast over længere tid. Det kan skabe problemer for investorer, som ønsker et højere afkast til at fastholde deres købekraft over tid. Obligationerne indebærer også forskellige risikotyper i forhold til aktier, hvilket vi ser nærmere på nedenfor.

Risiko for misligholdelse. Det er risikoen for, at udstederen ikke holder sin del af aftalen og ikke betaler dig rente eller hovedstol tilbage rettidigt. Men ved obligationer er der ikke kun risiko for misligholdelse.

Prisen på fastforrentede obligationer vil udvikle sig modsat renterne, så en rentestigning vil i reglen føre til faldende værdi af investeringen. Det kaldes normalt for 'renterisiko'. Det påvirker navnlig fastforrentede statspapirer, idet investering i fastforrentede virksomhedspapirer kan afbødes af andre faktorer såsom højere overskud, hvilket ikke gælder for statspapirer. Men alle fastforrentede værdipapirer kan i forskelligt omfang blive påvirket af renteutviklingen. Du kan opfatte afkastet på obligationer som vægten i hver sin ende af en vippe.

Bevæger den ene sig, bevæger den anden sig i modsat retning.

Idet de fleste obligationer har fast rente, så vil stigende inflation føre til et reelt fald i værdien af din likviditets købekraft. Når inflationen stiger, følgerne renterne med. Det betyder, at investor har to risici - faldende købekraft og faldende kurser på fastforrentede papirer på grund af stigende renter.

Der er også en geninvesteringsrisiko. Det betyder, at når dine obligationer udløber og du får dine penge tilbage, så kan du måske ikke geninvestere med tilsvarende risiko og afkast som den obligation, der lige er udløbet. Det kan medføre, at du er nødt til at løbe en større risiko for at opnå det samme afkast, fordi den nye obligation giver mindre afkast end det, du fik fra din originale investering.

Udbytte

Udbytte er attraktivt. Hvem kunne ikke godt tænke sig at blive betalt for blot at eje aktier? Men før du vælger en portefølje fyldt med aktier med højt udbytte, som kan opfylde dit likviditetsbehov, så er det en god ide at tænke sig godt om.

Alle større aktiekategorier kan udvikle sig skiftevis positivt og negativt, herunder aktier med højt udbytte. Uanset om du går efter vækst eller værdi, small cap eller large cap, så kan de enkelte kategorier have perioder, hvor de klarer sig bedre eller dårligere end markedet. Det samme gælder for aktier med højt udbytte - de kan både klare sig godt og mindre godt i perioder.

Du skal også vurdere, hvad der sker med virksomhedens aktier efter udbetalingen af udbytte. Det er ikke gratis penge.

Aktiekursen kan falde i samme omfang som udbyttebetalingen, alt andet lige. For virksomheden forærer jo et værdifuldt aktiv væk - dens likviditet.

Der er intet ved udbyttebetalende virksomheder, som i bund og grund gør dem bedre. Desuden er der ingen garanti for, at der betales udbytte. Virksomheder, som betaler udbytte, kan vælge at reducere eller stoppe udbyttebetalingerne, hvilket også sker. Carlsberg, en af de førende bryggerikoncerner, der har en lang forhistorie med at betale udbytte, halverede for eksempel dette i 2008, hvor koncernens aktier faldt fra DKK 550 til ca. DKK 181. Bankerne og andre virksomheder reducerede også deres udbyttebetalinger i forbindelse med den globale finanskrisen i 2008.

Som investor anbefales det at tænke på det samlede afkast. Ønsker du at investere i udbyttebetalende aktier uanset markedsforholdene, kan det koste dig penge. Det kan være bedre for dig at diversificere og investere i aktier, som passer med din overordnede, sammenhængende strategi. Tænk på det størst mulige samlede afkast efter skat som dit mål, uanset hvor det stammer fra.

Der er i bund og grund intet galt ved udbytte. Men det kan betale sig ikke kun at fokusere på det.

Lad os nu se på et alternativ for investorer, som vælger at allokere en del af deres aktiver til aktier.

Kilde til likviditet

Hjemmedyrket udbytte

Vi plejer at kalde selektivt salg af aktier for 'hjemmedyrket udbytte.' Det kan hjælpe dig med at sammensætte en veldiversificeret portefølje, der passer til dine mål og ønsker. Det har også den fordel, at det for frie midler kan være en fleksibel, skattemæssigt effektiv måde at skaffe likviditet på.

Når det gælder udbytte kan beskatningen variere afhængigt af omstændighederne. Salg af aktier kan give dig større fleksibilitet til at balancere realiserede gevinster og tab. Du kan frasælge aktier med tab og opnå et skattemæssigt fradrag i eventuel kapitalgevinst eller reducere overvægtede positioner, hvilket er en mulighed du formentlig ikke vil have, hvis du kun fokuserer på udbyttebetalinger til at skabe likviditet.

Hvis du fx har kr. 5.000.000 kr. i din portefølje og du hæver 200.000 kr. p.a. med månedlige træk på ca. 16.667 kr., så er det en god ide løbende at have det dobbelte kontant i porteføljen. Så er du ikke nødt til at sælge et bestemt antal aktier hver måned, og du kan være taktisk i forhold til, hvad du ønsker at sælge og hvornår. Men det er fornuftigt altid at prøve at skære ned og planlægge udbetalinger en måned eller to forud.

Generelt kan du få mere ud af din portefølje ved at sælge aktier, hvis du gør det smart. Det betyder, at du (hvis det er relevant) kan beholde flere af dine penge i en given aktivklasse med større sandsynlighed for at få et bedre, langsigtet afkast. Du kan være heldig i din stræben efter et samlet afkast, at du har udbyttebetalende aktier, der giver dig ekstra likviditet. Men den beslutning bør tages på grundlag af, om du tror, at det er de rette aktier i forhold til dit mål om et samlet afkast, og du er ikke afhængig af dem alene på grund af udbyttet.

Hvordan kan Fisher hjælpe dig?

Fisher Investments Norden er det navn, som Fisher Investments Luxembourg, Sàrl driver virksomhed under i Danmark. Fisher Investments Luxembourg, Sàrl driver også virksomhed under navnet Fisher Investments Europe. Fisher Investments Europe uddelegerer visse aspekter af den daglige investeringsrådgivning, porteføljeforvaltning og handelsfunktionerne til de tilknyttede virksomheder. Dette gælder især udarbejdelse af rapporter om investeringers egnethed, der til dels udarbejdes af Fisher Investments Europe, og de daglige beslutninger, der træffes i forbindelse med porteføljestrategien, der varetages af Fisher Investments, som er hjemmehørende i USA.

➔ Planlægning

Fisher Investments Europe kan hjælpe dig med at sammensætte en relevant porteføljestrategi baseret på dit likviditetsbehov og de mål, som du har defineret. Din strategi skal være vejledende for hvert eneste af de investeringsvalg, du foretager. Markedet er ikke intuitivt. Det, som føles rigtigt, kan være forkert, og det som føles forkert, kan være rigtigt. Det er derfor, at det er så vigtigt at have en strategi. En succesfuld strategi indeholder flere faktorer samt dit investeringsmål, din tidshorisont og dine likviditetsbehov.

➔ Porteføljeforvaltning

Fisher Investments Europe forvalter dine investeringer og uddelegerer visse aspekter af den daglige investeringsrådgivning, porteføljeforvaltning og handelsfunktionerne til de tilknyttede virksomheder. Daglige beslutninger vedrørende porteføljestrategien træffes af Fisher Investments. Investeringsprocessen håndteres af Fisher Investments' Investment Policy Committee (IPC), som er en gruppe eksperter med over 150 års samlet brancheerfaring. Med tusindvis af mandetimer hver uge i analyseafdelingen kan IPC skære gennem støjen i markedet og vise vejen for kundernes disciplinerede strategier.

IPC ledes bl.a. af Ken Fisher, som har skrevet 'Portfolio Strategy' i *Forbes* i over 30 år og fire bestsellere udgivet af *New York Times*.

➔ Service

Fisher Investments Europe yder kundeservice på et niveau, som vi mener er et sjældent syn inden for formueforvaltning. Det er Fisher Investments Europes mål, at du kan nå dine mål og føle dig godt tilpas med forvaltningen af din portefølje. En stor del af det handler om at sikre, at du forstår din strategi og holder dig til den.

Investering indebærer følelser og Fisher Investments Europe forsøger at hjælpe kunderne med altid at være disciplinerede, uanset om markedet går op eller ned.

Fisher Investments Europe tilbyder personlig kontakt med hver kunde i form af en investeringskonsulent, hvis primære rolle er at:

- Hjælpe dig med at forstå udviklingen af din konto og årsagerne dertil
- Gennemgå dine investeringsmål løbende
- Håndtere daglige behov hurtigt og let

➔ Kundekommunikation

- Kommunikation on-demand—din investeringskonsulent holder dig underrettet om strategier og aktuelle vurderinger samt en løbende gennemgang af din portefølje og dine investeringsmål.
- Kvartalsanalyser — analyser på grundlag af vurderinger fra Fisher Investments' IPC og diskussion af den tidligere resultatudvikling, økonomi og markedsforhold, fremtidige markedsudsigter og andre relevante emner.
- Kvartalsrapporter - Opgørelser og porteføljeanalyse af dine beholdninger, skrevet af Fisher Investments Europe.

Vi mener, at Fisher Investments Norden kan hjælpe dig med at skabe en mere sikker økonomisk fremtid.

Dine personlige investeringsmål er højt prioriteret hos Fisher Investments Norden. Du kan forvente institutionel, global anerkendt investeringsekspertise kombineret med omfattende ressourcer til at understøtte dine personlige behov.

Hvis du er interesseret i at høre mere om, hvad Fisher Investments Norden har at tilbyde, så er du velkommen til at kontakte os på 80 25 05 54.

Investering i de finansielle markeder indebærer risiko for tab, og der er ingen garanti for, at den investerede kapital betales tilbage hverken helt eller delvist. Tidligere resultater er ingen garanti for og giver ingen pålidelig indikation om fremtidige resultater. Værdien af investeringerne og deres afkast vil svinge i takt med udviklingen på de globale finansielle markeder og i de internationale valutakurser.

Fra det øjeblik du bliver kunde hos os, sætter vi dine interesser først

Den globale Fisher-koncern engagerer sig i at hjælpe investorer som dig med at nå deres langsigtede økonomiske mål og med at få en behagelig pensionisttilværelse.

En gebyrstruktur, der afspejler dine interesser

Vores gebyrstruktur er transparent og skaber en direkte forbindelse mellem vores incitament og din succes. Vi opkræver et gebyr baseret på de aktiver, vi forvalter for dig. Vi tjener ikke penge på handelsprovisioner eller ved at sælge investeringsprodukter mod provision – typisk eksempel på interessekonflikt i resten af sektoren for finansielle tjenesteydelser.

En skræddersyet tilgang

Vi opretter en personlig portefølje, der er skræddersyet til din unikke situation: dine finansielle mål, ønsker, behov, sundhedstilstand, familie og livsstil. Og vi samarbejder løbende med dig for at kunne følge med i eventuelle forandringer i dit liv eller din økonomiske situation, som kan have indvirkning på din investeringsplan.

Dedikeret service

Din engagerede investeringskonsulent er her for at hjælpe dig – ikke for at sælge dig noget. Din investeringskonsulent har grundigt kendskab til dine finansielle mål og hjælper dig med at holde styr på din investeringsplan. Konsulenten vil ringe til dig for at sikre sig, at du kender forandringerne i din portefølje og baggrunden for dem. Vores løbende information hjælper dig med at forstå de udfordrende og ofte uforudsigelige markeder.

Erfaring med investering

Vi har siden 1979 arbejdet for at gøre sektoren for finansielle serviceydelser et bedre sted for investorer. I dag bruger vi den erfaring på at hjælpe mere end 130.000 kunder rundt omkring i verden med at nå deres langsigtede investeringsmål.* Med vores grundlægger, Ken Fisher, i spidsen har vores investeringskomité – de primære beslutningstagere for din portefølje – tilsammen mere end 150 års erfaring. Desuden har *Financial Times* kaldt Fisher Investments en førsteklasses finansiell rådgiver syv år i træk – senest i 2020. 2020 var det syvende og sidste år, hvor den årlige FT 300 liste blev udgivet, der havde til formål at hylde branchens bedste investeringsselskaber i USA.**

*Pr. 31/3/2023. Omfatter Fisher Investments og Fisher Investments' datterselskaber.

**The Financial Times (FT) Top 300 Registered Investment Advisers (RIA) (2014-2020) var en uafhængig liste, som blev udarbejdet af Financial Times (juli 2020). FT 300 er baseret på data indsamlet fra investeringsrådgivningsfirmaer, regulatoriske oplysninger og FT's uafhængige research. FT's liste afspejler hvert enkelt selskabs aktiviteter inden for seks områder, herunder aktiver under forvaltning, vækst i aktiver, compliance, det antal år et selskab har været etableret, kvalifikationer og tilgængelighed. Hverken investeringsrådgivningsfirmaerne eller deres medarbejdere betalte et gebyr til Financial Times for at blive optaget på FT 300-listen. Udarbejdelsen af listen ophørte efter 2020.

FISHER INVESTMENTS NORDEN®

Filial af Fisher Investments Luxembourg, Sàrl

Hovedkvarter for Fisher Investments Luxembourg, Sàrl :
K2 Building, Forte 1,
2a rue Albert Borschette, Third Floor
L-1246 Luxembourg

80 25 05 54

www.fisherinvestments.dk